

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-3-051
Karar Sayısı : 24-19/413-166
Karar Tarihi : 18.04.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Barış BİRCAN, Gamze GÜNDÜZ HALICI, Ahmed Alp GÜLER,
Selahattin Burak EKEN, Furkan Sefa DEMİRSOY,
Hüseyin TEKELİ

C. İLGİLİ TARAF : - İntertek Test Hizmetleri AŞ Manisa Şubesi
75. Yıl Mah. Bahri Sarıtepe Cad. No:13 Yunusemre/Manisa

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 05.07.2023 tarihli ve 23-29/572-M sayılı kararı uyarınca yürütülmekte olan önaraştırma kapsamında, 25.10.2023 tarihinde İntertek Test Hizmetleri AŞ Manisa Şubesi'nde yapılan yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 05.07.2023 tarih ve 23-29/572-M sayılı kararıyla yürütülen önaraştırma kapsamında 25.10.2023 tarihinde İntertek Test Hizmetleri AŞ Manisa Şubesinde (INTERTEK MANİSA) yapılmak istenen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması üzerine hazırlanan 07.11.2023 tarih ve 2023-3-051/BN-01 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda özetle, 25.10.2023 tarihinde yerinde inceleme yapılmak istenen INTERTEK MANİSA'nın yerinde incelemeyi zorlaştırdığı ve engellediği, bu nedenle anılan teşebbüse 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 16. maddesinin birinci fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

G.1. Yaşanan Gelişmelerin Özeti

- (4) Kurulun 05.07.2023 tarih ve 23-29/572-M sayılı kararı uyarınca yürütülen önaraştırma kapsamında yerinde inceleme yapmak üzere, 25.10.2023 tarihinde görevli meslek personeli tarafından saat 10.30'da 75. Yıl Mah. Bahri Sarıtepe Cad. No:13 Yunusemre/Manisa adresinde bulunan INTERTEK MANİSA'ya giriş yapılmış ve yerinde inceleme ekibi tarafından yetki belgesi ile Rekabet Kurumu kimlik kartları ibraz edilmiştir. Yürütülmekte olan önaraştırma hakkındaki bilgilere ek olarak 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin raportörlere verdiği yetkiler, aynı Kanun'un 16. ve 17. maddesinde düzenlenen idari para cezaları ve yerinde inceleme usulü hakkında teşebbüs yetkililerinin bilgi edinmesi sağlanmıştır.
- (5) Yerinde inceleme sırasında yerinde inceleme ekibi tarafından, teşebbüste hazır bulunan Laboratuvar Müdür Yardımcısı (.....), Laboratuvar Müdürü (.....), Numune Kabul ve Raporlama Birim Sorumlusu (.....) ve Ön Muhasebe Sorumlusu (.....)'ın yanı sıra INTERTEK MANİSA'ya gelindiği saat itibarıyla teşebbüste hazır bulunmayan İş

Geliştirme Sorumlusu (.....)'ün -teşebbüs adresine çağırılarak- iş için kullandığı bilgisayarlarında ve cep telefonlarında inceleme yapılmasına karar verilmiştir.

- (6) Yapılan yerinde incelemede, Laboratuvar Müdürü (.....), Müdür Yardımcısı (.....), Numune Kabul ve Raporlama Birim Sorumlusu (.....), Ön Muhasebe Sorumlusu (.....) ve İş Geliştirme Sorumlusu (.....)'ün bilgisayarları ve e-posta adreslerinde inceleme yapılmıştır. İlâveten teşebbüse ait olduğu ve (.....) ile (.....) tarafından ortak kullanıldığı beyan edilen cep telefonu ile yine teşebbüse ait olduğu ve (.....) tarafından kullanıldığı beyan edilen cep telefonları “Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz” kapsamındaki usul ve esaslar uyarınca adli bilişim yazılımı kullanılarak incelenmiştir.
- (7) Son olarak incelemeye tabi tutulan kişilerin kullandıkları kişisel cep telefonları, teşebbüse ait veri içerip içermediği/iş için kullanılıp kullanılmadığının tespiti için hızlı gözden geçirmeye tabi tutulması amacıyla talep edilmiş ancak Laboratuvar Müdür Yardımcısı (.....) tarafından cihazların incelenmek üzere inceleme ekibine teslim edilmeyeceği ifade edilmiştir. Şahsi telefonların hızlı gözden geçirmeye tabi tutulmasına izin verilmemesi durumunda, söz konusu eylemin 4054 sayılı Kanun’un 16. ve 17. maddeleri uyarınca “yerinde incelemenin engellenmesi” kapsamında değerlendirilebileceği ve teşebbüsün idari para cezası alabileceği hakkında teşebbüs yetkililerine bilgi verilmiştir. Laboratuvar Müdür Yardımcısı (.....) tarafından “Şahsi telefonlar ile müşteri ve iş görüşmesi yapılmadığı beyan edilmiş ve de ibraz edilen yetki belgelerinde şahsi telefonların inceleneneğine dair bir ibare olmadığı için şahsi telefonlar verilmemiştir” açıklaması tutanağa geçirilmiştir.
- (8) Sonuç olarak teşebbüs yetkilileri kişisel telefonlarının iş için kullanılıp kullanılmadığının tespitine izin vermemiştir.

G.2. Değerlendirme

- (9) Yerinde inceleme yetkisi, 4054 sayılı Kanun’un ihlal edilip edilmediğinin ortaya çıkarılmasında kullanılan en önemli araçların başında gelmektedir. Bu yetkinin etkin bir şekilde kullanılması, incelemelerde verimli sonuçlar elde edilebilmesi açısından büyük öneme sahiptir.
- (10) 4054 sayılı Kanun’un “Yerinde İnceleme” başlıklı 15. maddesi;

“Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

- a) (Değişik bent: 16.06.2020-7246/4. Md.) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,*
- b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,*
- c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.*

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar.

(Ek fıkra: 01.08.2003-4971/ 25. Md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin

engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakimi kararı ile yerinde inceleme yapılır.”

şeklinde düzenlenmiştir.

- (11) 4054 sayılı Kanun'un "İdari Para Cezası" başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde *"yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması"*, teşebbüslere idari para cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak sayılmıştır. Söz konusu hükme göre Kurul, incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması halinde, teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerine karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idari para cezası uygulamaktadır.
- (12) Mevcut dosya kapsamında INTERTEK MANİSA yetkilileri teşebbüs bilgisayarları ile ortak olarak kullanılan teşebbüs mal varlığı cep telefonlarının incelenmesine izin vermiş, bununla birlikte bilgisayarlarında inceleme gerçekleştirilen çalışanların kullandıkları kişisel cep telefonlarının beyan ettikleri gibi teşebbüse ait veri içermediğinin/iş amaçlı kullanılmadığının tespiti için refakatleri eşliğinde hızlı gözden geçirmeye tabi tutulmasına müsaade etmemiştir.
- (13) INTERTEK MANİSA'da yapılan yerinde inceleme ile eşanlı olarak INTERTEK MANİSA'nın ana teşebbüsü İntertek Test Hizmetleri AŞ'de (INTERTEK MERKEZ) de yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. INTERTEK MANİSA'nın aksine ana teşebbüs INTERTEK MERKEZ'de yapılan yerinde incelemede, inceleme sorunsuz biçimde tamamlanmış, herhangi bir engelleme/zorlaştırma eylemi ile karşılaşılmamıştır.
- (14) Geçmiş tarihli Kurul kararları incelendiğinde, şubenin neden olduğu yerinde incelemenin engellenmesi davranışı üzerine, cezanın ana teşebbüsün cirosu üzerinden takdir edildiği görülmektedir¹. Kurulun 20.10.2022 tarihli ve 22-48/698-296 sayılı kararında yer alan *"...EMO ALANYA'nın ise karar ve yürütme organları bulunmamaktadır. EMO'dan bağımsız bir varlığı olmayan EMO ALANYA'nın EMO tarafından alınan kararları uygulama yetkisi bulunmakta ancak karar alma yetkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle yerinde incelemenin engellenmesi fiilinden dolayı cezai sorumluluğun EMO'ya ait olduğu değerlendirilmektedir."* ifadeleri de şubelerde gerçekleştirilen yerinde incelemelerden ana teşebbüsün sorumlu tutulduğunu ortaya koymaktadır. Mevcut dosya özelinde, INTERTEK MERKEZ'de herhangi bir engelleme eyleminin gerçekleşmemesinin INTERTEK MERKEZ'in sorumluluğunu ortadan kaldırmadığı, INTERTEK MANİSA'da ortaya çıkan engelleme neticesinde cezai sorumluluğun yine ana teşebbüste olduğu değerlendirilmiştir.
- (15) Bu bağlamda, INTERTEK MANİSA tarafından yerinde incelemede gerçekleştirilen eylemlerin yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğinde olduğu ve bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi çerçevesinde INTERTEK MERKEZ'e 2022 yılı gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idarî para cezası verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

¹ 26.01.2023 tarih ve 23-06/75-24 sayılı, 13.04.2023 tarih ve 23-18/325-110 sayılı Kurul kararları.

H. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Rekabet Kurulunun 05.07.2023 tarihli ve 23-29/572-M sayılı kararı uyarınca yürütülmekte olan önaraştırma kapsamında; 25.10.2023 tarihinde yapılan yerinde incelemenin İntertek Test Hizmetleri AŞ Manisa Şubesi tarafından engellendiğine ve zorlaştırıldığına, bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 2022 yılı gayri safi gelirinin binde beşi oranında olmak üzere; İntertek Test Hizmetleri AŞ'ye (.....)-TL idari para cezası verilmesine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.